

A Szikla őrzi a titkát

A miskolciak körében régóta legendák övezik azt a lillafüredi katonai objektumot, amelynek szigorúan titkos minőségét csak néhány évvel a rendszerváltozás után oldották fel, s ahol most az ország első rock-múzeumát kívánják létrehozni.

A Palotaszállóval szemben található létesítményt a két világháború között vették a sziklába, s állítólag titkos alagutak kötötték össze a hotellel, valamint néhány környékbeli faluval is. A helyiek között legszelebb körben az a szóbeszéd tartja magát, hogy a köznyelvben csak „Szikla”-ként emlegetett objektum egyfajta óvóhelynek épült, amely

szükség esetén be tudta volna fogadni labirintusaiba a környék lakosságát. Mások szerint a létesítmény valójában a korabeli elit egyik bunkere volt, amelybe veszély esetén bárki eljuthatott egy alagúton

a Palotaszállóból, az úri társaság legkedveltebb hazai üdülőhelyéről.

Külön aktualitást ad a történetnek, hogy a lillafüredi szálloda 2005 júniusában ünnepelte megnyitását 75. évfordulóját. Ennyi idő lelt el azóta, hogy – a hivatalos verzió szerint *Bethlen István* miniszterelnök és *Mayer János* földművelésügyi miniszter kezdeményezésére – alagutakat fúrva, sziklákat robbantva, hegyoldalakat tarolva több ezer munkás dúlta fel a környék idilli nyugalmát.

De vajon miért éppen Lillafüredre esett a választás?

A dolgokat több korabeli újság is foglalkozik.

MISKOLCI KALENDÁRIUM 2006

57

MISKOLCI BARANGOLÁSOK

A Magyar Jövő 1925. februári számában például azt írták, hogy Bethlen Miklós, Mayer János és Pfeiffer Gyula miniszteri tanácsos többrapos vadászaton vett itt részt, s rabul ejtette őket Lillafüred és a Hámor „Csonka-Magyarországon egyedülálló természeti szépsége”. Állítólag ekkor ötlett fel bennük, hogy a vidéket „kiemelik elhagyatottságából”, és Európa egyik legjelentősebb üdülőhelyét hozzák itt létre. Hamarosan elkészültek a tervek, majd beindultak a korabeli mércével mérve páratlanul nagyszabású munkálatok is, több mint három ezer munkás részvételével. Már ekkor felmerült, hogy valójában egyáltalán nem csupán szállodát és üdülőhelyet építenek itt, az ellenséges kisantant-országok ugyanis élénk kémtevékenységet folytattak a környéken, amelyből hamarosan diplomáciai botrány is kerekedett.

A Reggeli Hírlap 1930 márciusában „A csehek rémlátása erődítménynézte a Palotaszálló függőkereteit” címmel számolt be az esetről. Mint írták: „...elsődlegesen tarthat számot a közfegyelmre annak leleplezése, miként került kapcsolatba ez a nagy vitára okot szolgáltató hely a csehekkel. Ugyanis a cseh kémek a Palotaszálló függőkereteit rémlátásukban erődítménynézték, ilyen értelmű jelentést tettek a kassai kémirodának, amelynek az »erődítmény« tervrajzát is megszerezték...” A lap cáfolja, hogy bármiféle »erődítmény« épült volna Lillafüreden, s elítéli a cseh kémek tevékenységét, akik „mindenkit megelőzve kereskedtek Lillafüreden.”

Úgy szokás azonban mondani, hogy „nem zöng a haraszt, ha a szél nem fújja...”, azóta már kiderült, hogy valamilyen titkos katonai objektum mégiscsak épült Lillafüreden, és egyáltalán nincs kizárva, hogy éppen abban az időszakban. Ruttkay János hadtörténész érdeklődé-

zett alagúttal találkozott a szálloda borospincéjében, amelyről nem lehet tudni, hová vezetett egykoron, annyit azonban bizonyos, hogy nem a katonai objektum irányába néz. Régen történtek ezek a dolgok, rengeteg átépítés, ráépítés volt azóta, s nemigen élnek már azok az alkalmazottak, akik abban az időben is itt dolgoztak, s talán emlékezhetnének valamire – hangzott az igazgató. – Nekem olyanokat mondtak, hogy a Bükkön keresztül az egri vár kazamatarendszerével is összeköttetésben volt ez a harcálláspon – ebben nem tudok, és nem is akarok állást foglalni, azt viszont a természeti adottságok miatt nehezen tartom elképzelhetőnek, hogy a szállodából alagút vezetett volna oda.

MISKOLCI KALENDÁRIUM 2006

59

sünkre úgy nyilatkozott, hogy a katonai fedőnéven Üdülőként emlegetett, s később légvédelmi célokat szolgáló objektumnak akkortájt kellett épülnie, mert sem előtte, sem utána nincsenek feljegyzések olyan nagyszabású munkálatokról Lillafüreden, melyek keretében több emeletnyi helyiséget vájhattak volna a hegy belsejébe. – Akkoriban azonban a horribilisnak számító, 12 millió pengő beruházás keretében fenekestől felforgattak itt mindent, alagutakat fúrtak az autópálya számára, fúrásokat végeztek termálfürdő után kutatva, ástak, robbantottak, egész hegyoldalakat taroltak le – ezenközben „elrejtve” könnyen ki alakíthatták a katonai objektumot is – hangzott az igazgató. Ruttkay úr szerint arról sem szabad elfeledkezni, hogy a trianoni békeszerződés nagyon szigorú feltételeket kényszerített Magyarországra a hadászati tekintetben is. Megszabták – s igen szűkmarkúan –, mennyi katonát, milyen fegyverzetet, objektumokat tarthat fenn, amit Horthyék köztudomásúlag elejétől fogva próbáltak kijátszani – egyebek mellett polgáriknak álcáztott, de valójában katonai célokat szolgáló létesítményekkel.

A helyszínen járva elbeszélgettünk Pető Bélával, a Palotaszálló jelenlegi igazgatójával, aki elmondta, hogy mióta itt dolgozik, egyetlen olyan elafa-

zott alagúttal találkozott a szálloda borospincéjében, amelyről nem lehet tudni, hová vezetett egykoron, annyit azonban bizonyos, hogy nem a katonai objektum irányába néz. Régen történtek ezek a dolgok, rengeteg átépítés, ráépítés volt azóta, s nemigen élnek már azok az alkalmazottak, akik abban az időben is itt dolgoztak, s talán emlékezhetnének valamire – hangzott az igazgató. – Nekem olyanokat mondtak, hogy a Bükkön keresztül az egri vár kazamatarendszerével is összeköttetésben volt ez a harcálláspon – ebben nem tudok, és nem is akarok állást foglalni, azt viszont a természeti adottságok miatt nehezen tartom elképzelhetőnek, hogy a szállodából alagút vezetett volna oda.

Keresztül-kasul jártuk a szálloda pincéjét, de mi is csak csak egyetlen el-falazott alagutat találtunk. Később fel-másztunk a szálloda tornyába, ahonnan jó rálátás nyílik a sziklaobjek-tumra – légvonalban kimondottan kö-zelínek tűnt – s laikus számára tény-leg igen nehezen magyarázható, miért telepítették az ország akkor legeli-tebbnek számító vendéglátóhelyének tözsomszédságába, ha tényleg „csu-pán” egy légvédelmi harcálláspon volt a sok közül.

Szepesi Sándor

MISKOLCI KALENDÁRIUM 2006

59

ÉRDEKES/ÉRTÉK

Kuriózum a maga nemében, egy turista paradicsomba létesített katonai objektum, melyet a mai napig titokzatoság övez. Eltérő előélet: Millió pengő beruházás volt egykor!

KATASZTRÓFAVÉDELEM

A polgári védelemről szóló törvény óvóhelyekről szóló rendelkezése kötelezi az tulajdonost megfelelő időközönkénti karbantartásra. Ez nem vonatkozik demilitarizált óvóhelyekre, azonban a Magyar Honvédség és a Katasztrófavédelem is szorgalmazza az óvóhelyek állapotának megőrzését (Kettős funkciójú óvóhelyek)

CÉLPONT

Jól frekventált hely, országos ismertség, magas látogatottsági mutató. Meglévő célközönségnek megfelelő funkció! (Rossz funkció-deficités üzlet)

GAZDASÁGOSSÁG

Jó állapotban lévő katonai objektum. Gyakoriatlag kész terek. Nagyobb költséget adott esetben csal a gépészeti rendszer teljes cseréje jelentene.

KÜLFÖLDI PÉLDA

Posztív külföldi példák a hasonlóan sok, polgári védelemre szolgáló objektummal rendelkező országokból. (Svájc)

VÁROSFEJLESZTÉS

A turisztikai osztály kiemelt projektje Lillafüredre "attrakció" létesítése, a fiatalabb korosztály bevonása. (Korábbi pályázat - Rockmúzeum 2006)

ESZTÉTIKA

Az illusztris Palotaszállóhoz viszonyítva lehangelő látvány, főleg ebben a közelségben

